

Arkivsaksnr. 23/07933-5
Saksbehandler Maria Theresa Paulsen

Saksgang
Oppvekst- og utdanningsutvalget

Møtedato

Kommunestyret

Samiskspråklig barnehagetilbud – oppfølging av kst. sak 74/23

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Norges arktiske universitets avslag på forespørsel om erverv av tilliggende areal til Guovssahas mánáidgárdi tas til orientering.
2. Kartlegging av alternative areal/bygg i nærområdet til Guovssahas mánáidgárdi tas til orientering.
3. Oversikt over hvor samiske familier i Guovssahas mánáidgárdi og Sjømannsbyen barnehage bor tas til orientering.
4. Kommunestyret gir tilslutning til å samlokalisere dagens to samiske barnehagetilbud til ett samlet tilbud i Sjømannsbyen barnehagen.
  - a. En omgjøring av Sjømannsbyen barnehage vil foregå gradvis i en periode på 3-4 år, med oppstart fra og med høsten 2024.
  - b. De norskspråklige barna som går i Sjømannsbyen barnehage vil beholder sitt barnehagetilbud frem til skolestart. Foresatte som ønsker å søke overflytting til annen barnehage før skolestart får mulighet til det. Barna vil da bli prioritert ved det årlige overflyttingsopptaket jf. Tromsø kommunes vedtekter § 7.6.3.1.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Kari Henriksen
Direktør for oppvekst, utdanning og kultur

Bakgrunn for saken

I kommunestyresak 74/23 Det fremtidige samiskspråklige barnehagetilbudet i Tromsø, ble følgende vedtatt:

1. Kommunestyret ber administrasjonen raskt greie ut følgende punkt og komme tilbake med sak med følgende punkter:
  - Er det mulig å kjøpe tilliggende areal til Guovssahas mánáidgárdi for å kunne utvide barnehagen?
  - Fins det alternative areal/bygg i nærområdet til Guovssahas mánáidgárdi som kan brukes?
  - En oversikt over hvor aktuelle samiske familier/barn bor og hvilken løsning som skaper størst logistikkutfordringer.
2. Kommunedirektørens forslag til tiltak for å styrke og videreutvikle det fremtidige samiskspråklig barnehagetilbudet vedtas.

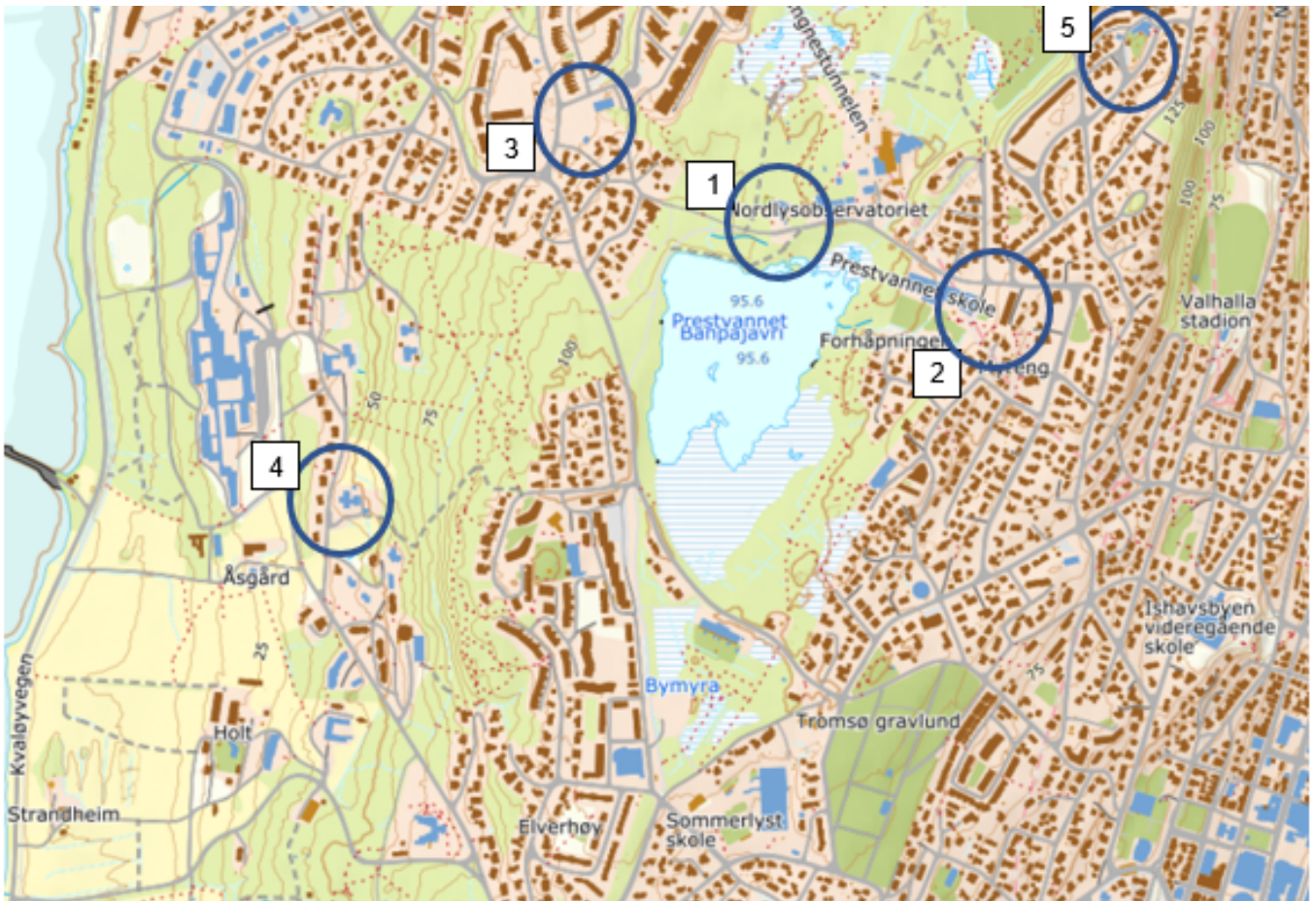
Det gis en ekstra fagdag (planleggingsdag) til det samiske barnehagetilbudet. Fagdagen tilpasses skoleruten, og innlemmes i Vedtekter for Tromsø kommunes barnehager.

Kommunestyret ber administrasjonen starte arbeidet med å utrede et samlet samisk opplæringscenter i Tromsø

Saken svarer ut kommunestyrets vedtakspunkt 1 over, og bygger videre på sak 74/23. Se vedlegg 3.

Alternative arealer og bygg i nær beliggenhet av Guovssahas mánáidgárdi

1. Guovssahas mánáidgárdi i, Prestvannvegen 44, 9011 Tromsø. Eier; UiT, festet tomt.
2. Tomt ved Prestvannet skole som i dag er garasjehus/anneks til bolig, Prestvannvegen 7, 9011 Tromsø. Eier; Tromsø kommune
3. Workinntoppen «Soltun». Eier; privat, Lars Workinn og Åse-Lill Daldorff Workinn
4. Lars Eriksensveg 3c (gamle Åsgård barnehage), Eier; Åsgårdmarka Eiendom AS, Tromsø kommune
5. Storskogåsen studentbarnehage, Luleåvegen 13, 9011 Tromsø. Eier; privat, Samskipnaden

Figur 1: Kartutsnitt med forslag til tomter og bygg, kilde; norgeskart.no

1. Utvide festetomt ved dagen samiske barnehage

Den samiske barnehagen, Guovssahas mánáidgárdi ble startet av Romssa sámii searvii i 1983 på Kvamstykke 2. Kommunen overtok driften i 1988. Februar 2007 fikk barnehagen nye lokaler på festetomt i Prestvannvegen 44. Tromsø kommune fester ca. 2 mål tomt med gnr/bnr 118/1525 av Norges arktiske universitetet (UiT).

Barnehagen har i dag et godkjent leke- og oppholdsareal på 155 kvm. Barnehagens veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvm per barn over tre år og 5 kvm per barn under tre år. Dette tilsvarer plass til 39 store barn¹. Barnehagen består av to avdelinger, og har et stipulert uteområde for lek på 930 kvm. Departementets veiledende norm er 6 ganger så stort uteareal som godkjent leke- og oppholdsareal inne. Utearealet til barnehagen er akkurat innenfor departementets veiledende norm.

Administrasjonen utredet i kst. sak 124/18 *Vurdering av barnehagetilbud til samiskspråklige barn*, muligheter for å øke tilbudet i Guovssahas mánáidgárdi med ytterligere en avdeling. Det ble i saken konkludert at tomten ikke er stor nok til en 3-avdelings barnehage, med mindre man bygger i høyden eller fester ytterligere tomt fra UiT. Da barnehagens uteområde ligger akkurat

¹ Barn under tre år teller dobbelt i denne utregningen. Det vil si at tallet som er oppgitt her er antall barn per ansatt som om alle barna var store. Det gjør at tallet er sammenlignbart for barnehager med ulike alderssammensetning.

innenfor departementets veiledende norm, må man ved en evt. utbygging søke barnehagemyndighetens om dispensasjon² fra barnehagelovens krav om uteareal.

Tromsø kommune har forespurt UiT om det er aktuelt å avse ytterligere areal til en utvidelse av dagens barnehage ved evt. en ny eller endret festeavtale. Ønsket areal er på tomtas øst- og nordlige side på gnr.bnr. 118/49. Det ble i forespørselen lagt til grunn et behov for minimum 1 000 kvadratmeter. Forespurt areal kan gi plass til en ny avdeling. En utvidelse med en avdeling vil gi plass til 18 store barn.

I forbindelsen med forespørselen ble det utarbeidet et tentativt forslag på 1 337,5 kvm merket lilla farge – se kartutsnitt, figur 2. Område vest for barnehagen er regulert til «Friluftsområde» i plan 0515. Område nord og øst er regulert til «Offentlig bebyggelse» i plan 0078.

Figur 2: Kartutsnitt - tentativt forslag, kilde: Norkart AS/Geovekst og kommunene/NASA

Tilbakemeldingen fra UiT v/avdeling for bygg og eiendom

«(..) etter en grundig gjennomgang har vi kommet frem til at vi ikke kan imøtekomme forespørselen om å avsette ytterligere areal til kommunes samiskspråklige barnehage.

UiT har forskningsinstrumenter i nærheten av området som lett påvirkes. En utvidelse av barnehagens areal vil kunne påvirke forskningen, og det er derfor ikke ønskelig å ha noen aktivitet nærmere instrumentene. Videre kan UiT ikke selge eller feste et slikt areal direkte til kommunen uten at dette bryter med avhendingsinstruksen i staten, Instruks om avhending av statlig eiendom mv.»

Tilbakemeldingen fra UiT ligger i sin helhet som vedlegg 1 i saken.

² Dispensasjon fra barnehagelovens krav om uteareal kan gis hvis barnehagen ligger nært store friarealer som brukes jevnlig av barnehagen.

Kommunedirektørens vurdering

Guovssahas mánáidgárdi består av 2 avdelinger og tomten er, slik den fremstår i dag ikke stor nok til en 3-avdelings barnehage. UiT har i sin tilbakemelding gitt kommunen avslag på å feste ytterligere areal da nytt bygg muligens vil kunne påvirke forskningen.

Det ble i kst. sak 124/18 *Vurdering av barnehage tilbud til samiskspråklige barn*, skissert opp et mulige alternativ til utbygging uten å feste ytterligere tomt. Ved å benytte dagens tomt er det mulig å bygge i to etasjer. 61 kvm av utearealet må benyttes til nybygg, samt 56,5 kvm av dagens bygningsmasse må rives for å imøtekomme dagens byggekrav. Denne delen av bygget vil ansees som et nytt tilbygg. Store deler av plan 1 være under bakkenivå uten mulighet for vindu. Utearealet vil være under departementets veiledende norm med hele 499 kvm.

Kommunedirektøren anbefaler ikke å utvide dagens barnehage på eksisterende festetomt. Det antas at dette vil være et svært kostbart og usikkert tiltak i forhold til hva som oppnås av økt barnehagekapasitet. Uteområdet vil bli vesentlig forringet i forhold til nasjonale og lokale krav. Det vil være stor usikkerhet knyttet til godkjenning av et barnehagebygg i 2 etasjer med for lite uteområde, samt det er usikkert om godkjenning vil gi økt kapasitet. En utbygging på dagens tomt kan også antas å påvirke UiT sine forskningsinstrumenter.

2. Tomt ved Prestvannet skole, Prestvannvegen 7, gnr/bnr 119/1928 og 119/31.

Per dags dato står det et garasje-hus med 40 garasjer på tomten. Kommunen er eier av tomten, men har hatt festeavtale med Myreng borettslag. Festeavtale gikk ut 01.07.23. Selve garasjebygget ble satt opp i 1962-63 etter initiativ av beboere i det da nyetablerte Myreng borettslag. Myreng borettslag er ansvarlig for å rive anlegget og rydde tomten. Dette arbeidet er igangsatt.

Tomten ligger 260 meter fra Guovssahas mánáidgárdi og er nærmeste nabo med Prestvannet skole. Tomten er i sone 1 i bomringen. Det tar 3 min ved gange fra dagens barnehage til tomten. Arealet på tentativ oppmerking i kart er på ca. 4 800 kvm.

Figur 3: Kartutsnitt - tentativ oppmåling av tomt til barnehageformål, kilde; Norgeskart.no

Kommunedirektørens vurdering

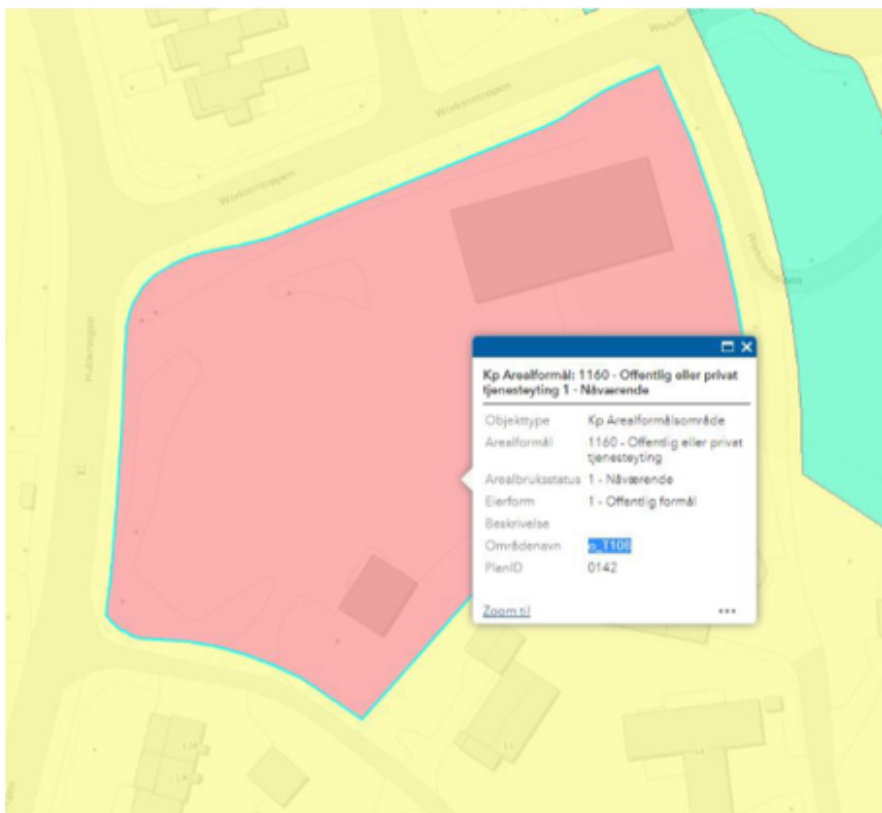
Det ble i kommunestyresak 74/23 *Det fremtidige samiskspråklige barnehagetilbudet i Tromsø*, vedtatt at administrasjonen skal starte arbeidet med å utrede et samlet samisk opplæringsssenter i Tromsø. En etablering av barnehage i nær tilknytning til Prestvannet skole vil kunne samle barnehage- og skoletilbudet. Dette vil kreve ytterligere utredninger. Tomtens størrelse er stor nok til å bygge en 4-avdelings barnehage med tilhørende uteareal.

3. Arealformålsområde o_T108 - Soltun

Feltet o_T108 omfatter en tomt i krysset mellom Langnesbakken og Huldervegen i øvre del av Workinnmarka. Området er avsatt til offentlig og privat tjenesteyting i KPA 2017/2026. Tomten ble i forbindelse med Workinntoppen PLid 1824 regulert til barnehageformål. Tomten er ikke medtatt i Barnehagebehovsplanen 2020-2024 som en reserve til dette formålet.

Tomten er en del av gnr/bnr 118/8, med et avsatt areal på ca. 5500 kvm. Arealet er avsatt som formål barnehage med sikte på å dekke utbyggingsbehovene til Workinntoppen og omegn. Eiendommen eies av Lars Workinn og Åse-Lill Daldorff Workinn. Tomten benyttes i dag av Tromsø Parkering AS som parkeringsområde.

Tomten ligger 2,5 km fra Guovssahas manaidgardi og er i sone 2 i bomringen. Det tar ca. 6 min med bil og 5 min (450m) ved gange via Hochlinvegen fra Guovssahas mánaídgárdi.

Figur 4: Kartutsnitt Soltun – tomt regulert til barnehageformål, kilde; Kommuneplanens arealdel

Kommunedirektørens vurdering

Arealformålsområde o_T108 – Soltun er i dag spesifikt tiltenkt barnehageformål. Dagens regulerte tomt er på ca. 5,5 daa. Dette oppfyller minimumskravet i kommuneplanen, og gir en fornuftig drift av en barnehage på fire til seks avdelinger. Dersom kommunen skal bygge barnehage på tomten, må kommunen erverve (kjøpe) den fra grunneierne. Tomten ligger i et tett boligstrøk.

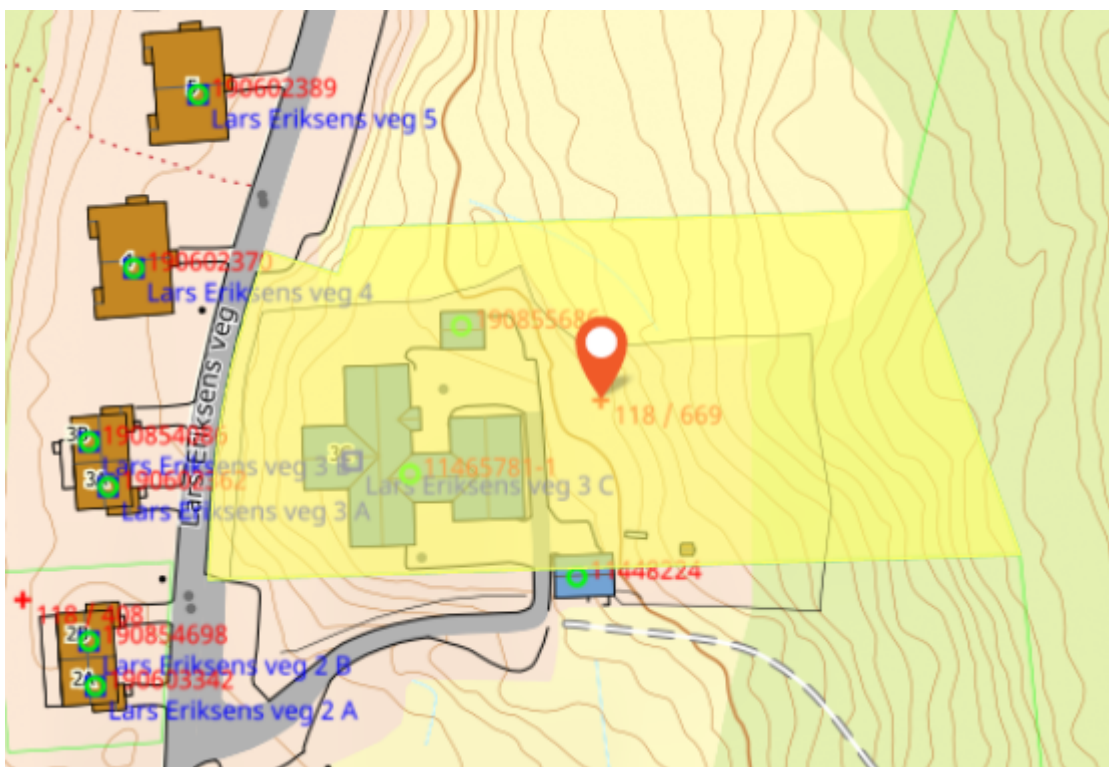
4. Gamle Åsgård barnehage - Lars Eriksensveg 3C

Gamle Åsgård barnehage var tidligere en del av Sør-Tromsøya barnehager. Barnehagen ble lagt ned i 2015. Lokalene til Åsgård barnehage eies i dag av Åsgårdmarka Eiendom AS, 100 % datterselskap av Arnestedet Eiendom AS (Tromsø kommune). Barnehagen ble først oppført i 1991 og drevet av Åsgård sykehus, UNN. Tromsø kommune overtok driften i 1997.

Barnehagen hadde et godkjent leke- og oppholdsareal på 215,4 kvm. Dette tilsvarer plass til 54 store barn. Bygget var delt inn i fire avdelinger, og hadde et stipulert uteområde for lek på 5615 kvm. Barnehagens uteareal lå godt innenfor departementets norm.

Bygget ligger i nærheten av fjære, skiløype, Holt og Prestvannet. Bygget ligger 3 km fra Guovssahas mánáidgárdi, og er i sone 1 i bomringen. Det tar 7 min med bil og 18 min ved gange fra Guovssahas mánáidgárdi.

I dag er bygget med tilhørende tomt utleid. Leieforholdet har en løpetid ut 2027.

Figur 5: Kartutsnitt gamle Åsgård barnehage, kilde; Norgeskart.no

Kommunedirektørens vurdering

Reguleringsplanen for området startet i 2009 og ble godkjent i 2017. Planen er i dag forholdsvis utdatert med hensyn til bærekraftsmål, TenkTromsø, overflateparkering, veistruktur mm. Område vil gjennomgå en betydelig omregulering. Denne prosessen vil muligens starte opp rundt årsskiftet. Man ser for seg et område med relativt mange boliger der også barnehage vil være aktuell.

Ved en eventuell barnehagedrift fra 2028 i dagens bygg vil det være behov for utbedringer da bygget ikke har fungert som barnehage siden 2015. Utbedringskostnader må påregnes dersom dagens bygg skal brukes. Dersom tomten blir satt av til barnehageformål kan det også vurderes nybygg.

5. Storskogåsen barnehage - Luleåvegen 13

Storskogåsen studentbarnehage er en av studentsamskipnadens fem barnehager i Tromsø. Barnehagen ble godkjent for første gang i 1991. Barnehagen har gnr/bnr 119/2983 og 119/2691.

Kommunen ble høsten 2023 kjent med at barnehagen muligens vurderes å legge ned. Tromsø kommune har i den forbindelse tatt kontakt med Samskipnaden.

Tilbakemeldingen fra Samskipnaden v/konstituerende direktør Elin Bang Tverfjeld:

«Vi evaluerer driften av våre barnehager med jevne mellomrom, blant annet i forhold til barnetall og økonomi. I den grad det blir aktuelt for oss å omstrukturere driften av våre barnehager vil det være positivt for prosessen at dette gjøres i dialog med kommunen.»

Figur 6: Kartutsnitt – Storskogåsen studentbarnehage, kilde; Norgeskart.no

Barnehagen ligger sentrumsnært på toppen av Tromsøya. Nærmeste nabo er naturområdene Prestvannet og Charlottenlund. Barnehagen er en 3-avdelings barnehage, bestående av to bygg - et eget barnehagebygg med uteområde og en avdeling i første etasje i nabobygget (studentbolig). Barnehagen har et godkjent leke- og oppholdsareal inne på 249 kvm. Dette tilsvarer plass til 62 store barn. Barnehagens uteområde for lek ligger like under departementets norm, da utearealet ved nabobygget ikke er beregnet med.

Kommunedirektørens vurdering

Hvis Samskipnaden beslutter å legge ned Storskogåsen studentbarnehage i fremtiden må et eventuelt leieforhold/kjøp utredes ytterligere. Barnehagens størrelse egner seg til en 3-avdelings barnehage, men det kan være uhensiktsmessig at den ene avdeling er lokalisert i nabobygget.

Omgjøring av andre kommunale barnehager i området til samiskspråklig barnehage

Bymyra barnehage

Bymyra barnehage er en av seks barnehager i enheten Sør-Tromsøya barnehager. Barnehagen har et godkjent leke- og oppholdsareal på 464,2 kvm. Dette tilsvarer plass til 116 store barn. Barnehagens veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvm per barn over tre år og 5 kvm per barn under tre år. Barnehagen har ingen stengte baser, og ingen utfordringer med å fylle opp ledige plasser da det generelt er stor søknad til barnehagen. Barnehagens uteområde ligger godt innenfor departementets veiledende norm.

Barnehagen ligger på toppen av Tromsøya rett ved Prestvannet, nær Bak-Olsen og Charlottenlund. Barnehagen ligger i sone 1 i bomringen. Opptaksområde for Bymyra barnehage er Prestvannet sør.

Bymyra barnehage er en flerkulturell barnehage med mange barn med innvanderbakgrunn. De har også flere barn fra lavinnteksthusholdninger. Barnehagen er utpekt til å være fokusenhet i Troms fylke for Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO). Barnehagen har over år opparbeidet seg svært god kompetanse på flerkulturelt arbeid og flerspråklighet.

Hovedvekten (80 %) av barna i barnehagen bor i og rundt sentrumsområdet og Workinnmarka. Se vedlegg 2.

Workinnmarka barnehage

Workinnmarka barnehage er en av seks barnehager i enheten Tromsøya vest barnehager. Barnehagen har et godkjent leke- og oppholdsareal på 330,5 kvm. Dette tilsvarer plass til 82 store barn. Barnehagens veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvm per barn over tre år og 5 kvm per barn under tre år. Barnehagen er en mellomstor base-barnehage med 4 baser. Barnehagen har ingen stengte baser. Barnehagens uteområde ligger godt innenfor departementets veiledende norm.

Barnehagen ligger sentralt plassert på Tromsøyas vestsida i Workinnmarka bydel, og ligger i sone 2 i bomringen. Opptaksområde for Workinnmarka barnehage er Workinnmarka.

Hovedvekten (86 %) av barna i barnehagen bor i området Workinnmarka. Se vedlegg 2.

Kommunedirektørens vurdering

Da både Bymyra barnehage og Workinnmarka barnehage har vært gjenstand i drøftinger om plasseringen av den samiske barnehage, er de i denne saken også vurdert.

Bymyra barnehage og Workinnmarka barnehage har opptaksområdene Prestvannet sør og Workinnmarka. Kartleggingen viser at hovedvekten av barna som går i barnehagene kommer fra disse områdene, i tillegg til at Bymyra barnehage gir plass til barn fra sentrum.

Bymyra barnehage mestrer å rekruttere et høyt antall minoritetsspråklige barn, samt barn fra lavinntektshusholdninger. De har ervervet seg god flerkulturell kompetanse opp gjennom flere år. Både Bymyra og Workinnmarka barnehager har stabilt med søkere og drifter alle sine baser. Bymyra barnehage sitt unike flerkulturelle tilbud er fordelaktivt og verdifull for Tromsø kommune og bør vernes.

Tromsø kommune har få sentrumsnære barnehager, og Bymyra barnehage er en av de få barnehagene som ivaretar opptak fra sentrum. Ved omgjøring til et samiskspråklig barnehagetilbud vil kommunens barnehagekapasitet i sentrum svekkes med hele 116 plasser. Det er også usannsynlig at vi skal klare å fylle barnehagens kapasitet med samiske barn.

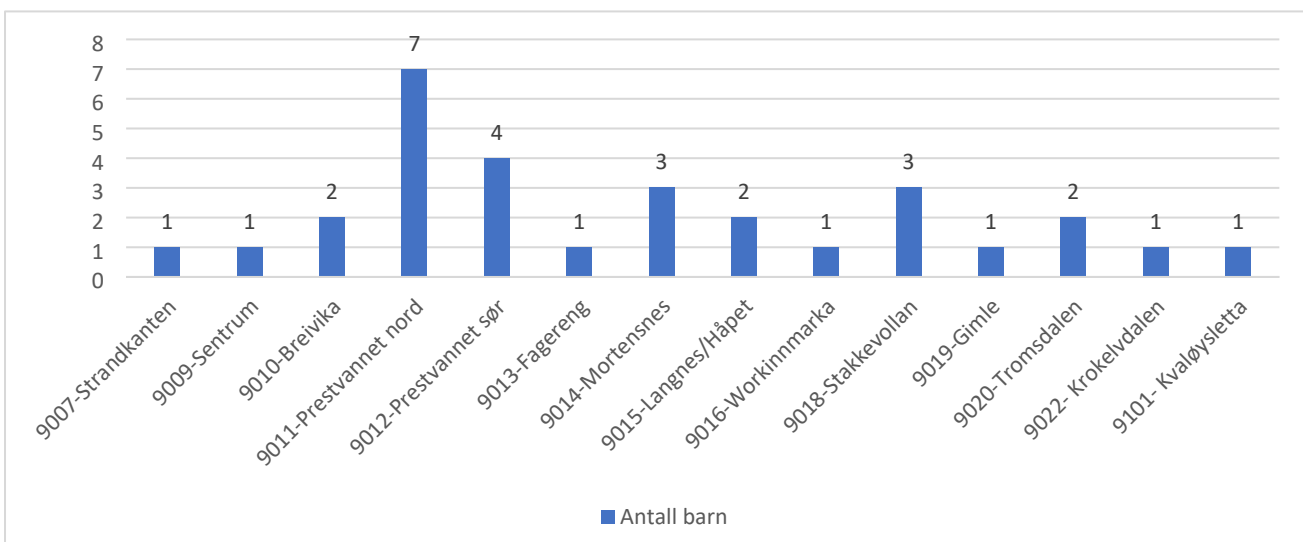
Workinnmarka barnehage ivareta behovet i område Workinnmarka. Det er fremdeles stor boligutbygging i området rundt barnehagen. Ved omgjøring til et samiskspråklig barnehagetilbud vil kommunens barnehagekapasitet i Workinnmarka svekkes med hele 82 plasser

Kommunedirektøren vurderer at Bymyra barnehage og Workinnmarka barnehage ikke er aktuelle i denne saken da det er behov for å opprettholde dagens kapasitet som nærbarnehage i disse områdene.

Oversikt over hvor samiske familier/barn i Guovssahas mánáidgárdi og Sjømannsbyen barnehage bor

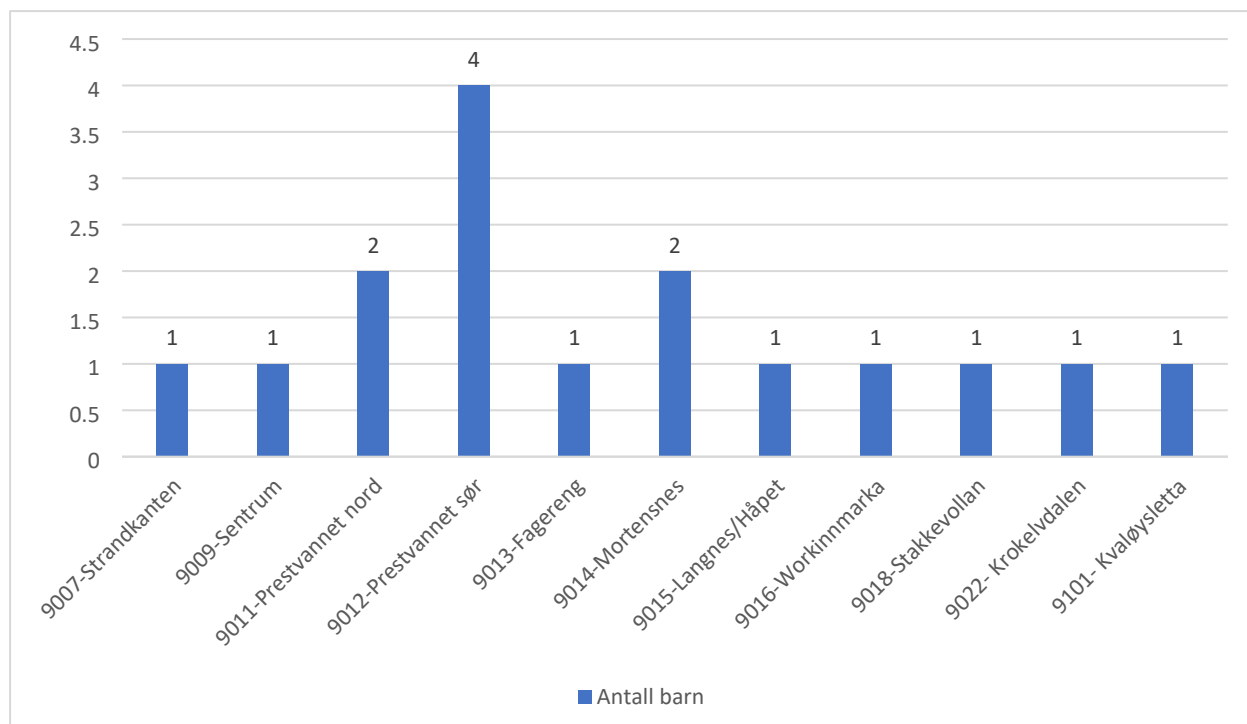
Guovssahas mánáidgárdi

Guovssahas mánáidgárdi har tilsammen 30 barn barnehageåret 2023-24.

Figur 7: Oversikt postnummer og antall barn i Guovssahas mánáidgárdi

Figur 7 og vedlegg 2 viser at 26/30 barn bor på Tromsøya, øvrige barn bor i Krokeldalen, Tromsdalen og Kvaløysletta.

Figur 8: Oversikt postnummer og antall familier i Guovssahas mánáidgárdi med barn på Prestvannet skole

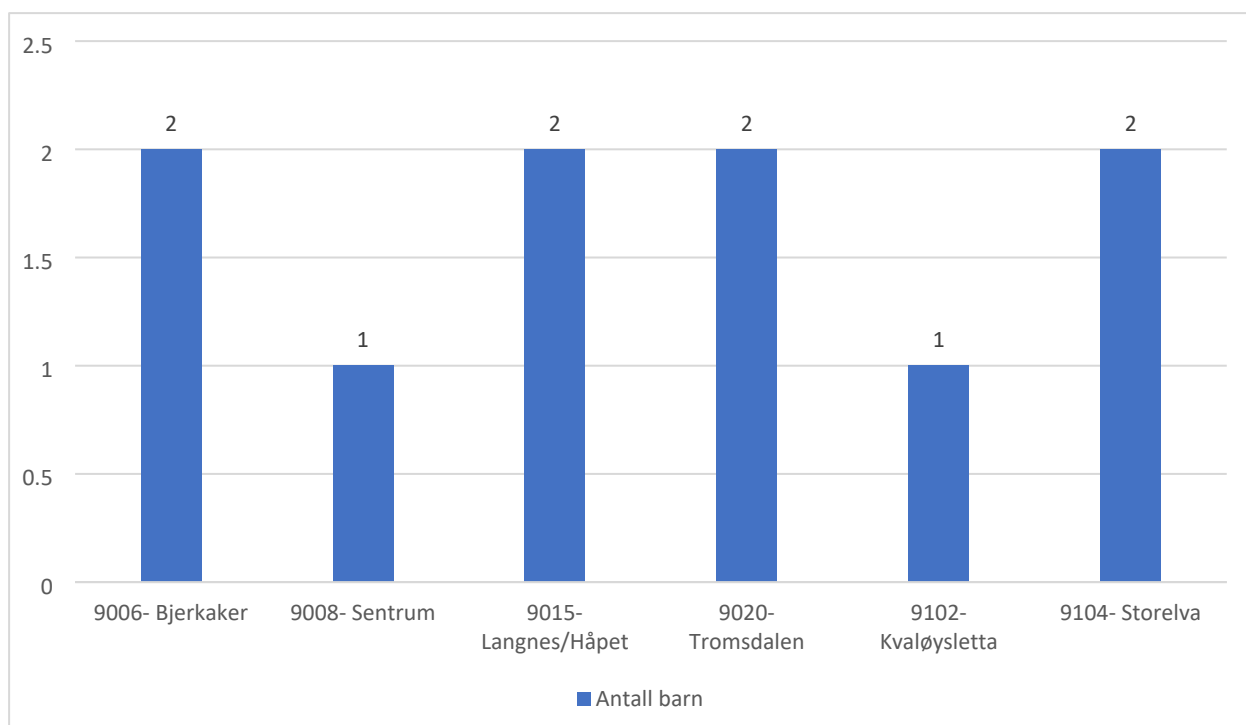
Figur 8 viser at 16 familier med barn i Guovssahas mánáidgárdi også har et eller flere barn på Prestvannet skole. 6 familier bor i område Prestvannet sør og Prestvannet nord. De øvrige 10 familiene bor spredt på Tromsøya, samt på Kvaløysletta og Krokeldalen.

Soner	Antall barn
Sone 1	15
Sone 2	2
Sone 3	5
Sone 4	1
Sone 5	3
Utenfor bomringen	4

Figur 9: Oversikt over antall barn innenfor de ulike sonene i bomringen - Guovssahas mánáidgárdi

Sjømannsbyen barnehage

Sjømannsbyen barnehagen ved basen Mearranásti/Sjøstjerne har til sammen 10 barn barnehageåret 2023-24.

Figur 10 – Oversikt postnummer og antall barn ved basen Mearranásti/Sjøstjerne

Figur 10 og vedlegg 2 viser at 5 av 10 barn bor på Tromsøya, øvrige barn bor i Tromsdalen, Kvaløysletta og Storelva. 1 familie med barn på basen Mearranásti/Sjøstjerne har også barn på Prestvannet skole. Familien har postadressen 9104 Kvaløya.

Soner	Antall barn
Sone 1	3
Sone 3	2
Utenfor bomringen	5

Figur 11: Oversikt over antall barn innenfor de ulike sonene i bomringen – Sjømannsbyen barnehage

Kommunedirektørens vurdering

Den samiske befolkningen bor spredt over hele Tromsø. Noen familier vil uansett hvor barnehagen plasseres få logistikkutfordringer. Dette avhenger av hvor de bor, om de har søsken på Prestvannet skole, om de kjører bil, eller bruker offentlig transport, samt hvor foresatte jobber. Av 16 familier med barn på skolen bor 6 av disse i dag i området rundt Prestvannet. De resterende 10 familiene bor spredt på Tromsøya, samt på Kvaløysletta og Krokeldalen. Dette er et bilde som vil endre seg fra år til år.

Sjømannsbyen barnehagen ligger mellom Mortensnes og Langnes skole på toppen av Tromsøya, og i sone 3 i bomringen. Giæverbukta ligger 10 minutter fra barnehagen. Det tar 12 min med bil og 46 min ved gange fra Guovssahas mánáidgárdi. Ved en flytting til Sjømannsbyen vil de familiene som må frakte barn til både barnehagen og Prestvannet skole muligens få størst logistikkutfordring. Dersom dette hadde vært situasjonen i dag ville det gjelde for 17 familier. Dagens ordning med barnehage nær skolen gjelder for 11 familier.

Status personalsituasjon i samiskspråklig barnehagetilbud per oktober 2023

I kst. sak 74/23 *Det fremtidige samiskspråklige barnehagetilbudet i Tromsø*, se vedlegg 3, ble følgende utfordringsbilde presentert:

For de samiske barnehagetilbudene har det de siste årene vært utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde ansatte, spesielt til pedagogstillinger, men også til annen grunnbemanning. Samisk barnehagetilbud har driftet med dispensasjon fra utdanningskravet over flere år. I tillegg har det vært bemanningsutfordringer knyttet til fravær og utdanning, samtidig med lav arbeidsledighet. Fravær og mangel på vikarer har innvirket negativt på barnehagetilbudet.

På tross av rekrutteringstiltak som har pågått i flere måneder er dagens personalsituasjon i de samiske barnehagetilbudene fremdeles krevende. Enheten har ikke lyktes med å rekruttere tilstrekkelig med samisktalende personale. Guovssahas mánáidgárdi mangler tre årsverk assistenter/fagarbeidere og er i dag avhengig av norsktalende bemanning for å kunne holde driften i gang. Av de resterende fire tar to samlingsbasert barnehagelærerutdanning og har mye fravær på grunn av dette. Barnehagen har store utfordringer med å få tak i vikar.

Sjømannsbyen barnehage v/basen Mearranásti/Sjøstjerne har denne høsten fått to oppsigelser fra samisktalende ansatte. Dersom de ikke klarer å rekruttere i oppsigelsestiden vil det kun være en samisktalende ansatt igjen fra januar 2024.

Guovssahas mánáidgárdi og Sjømannsbyen barnehage har høsten inngått en todelt utviklingsavtale med Sametinget. Avtalen omhandler tiltakene gratis barnehageordning, samt kompetanseheving og kvalitetsutvikling. Barnehagene har fått tildelt kr. 200 000,- i tilskudd til utviklingsarbeidet.

Utviklingsavtalen tar utgangspunkt i barnehagenes samiske språksituasjon, og har som mål at barnehagene skal bli samiskspråklige innen 2026. I utviklingsavtalen prioriteres tiltak som barnehagene selv vurderer er hensiktsmessige og målrettede for språkutviklingen og fremtidige samiskspråklighet. Den forplikter barnehagene i å gjennomføre tiltak etter sterke språkopplæringsmodeller og pedagogiske prinsipper for samiske barnehage. Sametinget vil bistå med kompetanseheving og veiledning av blant annet nåværende språksituasjon og valg av utviklingstiltak i barnehagene. Avtalen skal evalueres opp mot måloppnåelse etter 3 år.

Kommunedirektøren sin klare oppfatning ut i fra de forutsetningene som er nevnt er at kommunen ikke klarer å drifte to samiskspråklige barnehagetilbud. Det anbefales at de samlokaliseres. En samlokalisering vil bidra til å skape et mer robust samiskspråklig barnehagetilbud der fag- og språkmiljø økes og styrkes, samt til at Tromsø kommune mestrer å rekruttere, videreutvikle og beholde samiskspråklig kompetanse.

Dersom en samlokalisering ikke er mulig vil kommunedirektøren vurdere å ta ned samiske barnehageplasser ved å ikke videreføre basen Mearranásti/Sjøstjerne ved Sjømannsbyen barnehage, men beholde tilbudet i Guovssahas mánáidgárdi med de begrensningene det medfører i antall plasser.

Kommunedirektørens samlet vurdering og anbefaling

Kommunedirektøren har i sin kartlegging undersøkt om det er mulig å feste tilleggsareal ved Guovssahas mánáidgárdi, samt kartlagt om det er alternative areal/bygg i nærområdet til Guovssahas mánáidgárdi som kan brukes til samisk barnehage.

UiT har gitt tilbakemelding på at det ikke lar seg gjøre å feste ytterligere tomt. Dette med begrunnelse i at en utbygging kan påvirke aktivitetene i området. Kommunedirektøren vurderer det dit hen at en utvidelse av Guovssahas mánáidgárdi i Prestvannvegen 44 ikke er aktuell da tomta ikke har tilstrekkelig areal til å dekke lovkrav.

Administrasjonen har i sin kartlegging kommet frem til flere aktuelle tomter/areal som kan vurderes til samisk barnehageformål. I valget bør det i høy grad tas hensyn til behov knyttet til uteområde for samisk barnehagedrift. Herunder umiddelbar nærhet til friområder, samt muligheter til samiske aktiviteter som bål og oppføring av samiske driftsbygninger (lavvo ol.). Alle forslagene som er presentert i saken vil kreve ytterligere utredninger.

Arealformålsområde o_T108 – Soltun er i dag spesifikt tiltenkt barnehageformål og kan egne seg til samisk barnehage. Dette innebærer tomteervervelse og nybygg. Tomten ved Prestvannvegen 7 ligger i nær tilknytning til Prestvannet skole. Prestvannet skole har utfordring med tanke på plass, og om elevtallet fortsetter å øke vil skolen ha behov for ytterligere areal. Tomten kan også være en del av denne løsningen. En opprettelse av barnehage i nær tilknytning til Prestvannet skole vil kunne samle barnehage- og skoletilbudet.

Gamle Åsgård barnehage eies i dag av Åsgårdmarka Eiendom AS (Tromsø kommune). Per i dag er bygget utleid frem til utgangen av 2027. Hvis arealet blir tilgjengelig vil det kreve ytterligere utredninger i forhold til byggeteknisk tilstand. Området er under omregulering.

Administrasjonen har også sjekket om det er private barnehager i nærområdet til Guovssahas mánáidgárdi som evaluerer sin drift. Per dags dato er det ikke avklart om Storskogåsen Studentbarnehage skal omstrukturere driften. Hvis arealet blir tilgjengelig vil det kreve ytterligere utredninger i forhold til eventuelt leie/kjøp av bygget, egnethet med tanke på at en avdeling ligger i studentbolig og den byggetekniske tilstanden.

Det er i dag overkapasitet på barnehageplasser på grunn av nedgang i antall søkere. Det har ført til at mange barnehager ikke får fylt opp sine ledige plasser ved barnehageopptaket. Kommunen har i dag flere barnehager med stengte baser. Barnehagebehovsplanen 2020-2024, kst.sak 25/20 ble vedtatt 11.09.2020 med to tiltakspunkter for fremtidig barnehagetallsøkning:

1. Benytte ledig kapasitet i eksisterende barnehager – både kommunale og private
2. Prioritert område for en eventuell utbygging fra og med 2024 er fastlandet sør, et tiltak som må vurderes opp mot den totale ledige kapasiteten i barnehagesektoren i 2023/2024

Per i dag er Langnes/Håpet det område med størst overkapasitet av barnehageplasser.

I valg av tomter og barnehagebygg må det tas hensyn til prognoser for eventuelle forventet barnehagetallsøkning for å forhindre udekket behov hos norske barnehagebarn i nærområdet. Kommunen har per dags dato ikke nye barnetallsprognoser å vise til. Ny barnehagebehovsplan planlegges ferdigstilt det kommende året, og vil gi beskrivelse av det framtidige barnehagebehovet for de ulike opptaksområdene i Tromsø kommune. Det vi vet i dag er at Bymyra barnehage og Workinnmarka barnehage rekrutterer et høyt antall barn, samt drifter alle sine baser. Bymyra barnehage sin størrelse vil være uaktuell for et samiskspråklig barnehagetilbud. Kommunedirektøren vurderer at Bymyra barnehage og Workinnmarka

barnehage ikke er aktuelle i denne saken da det er behov for å opprettholde dagens kapasitet som nærbarnehage i disse områdene.

Det er i saken kartlagt hvor de aktuelle samiske familiene/barna bor og hvilken løsning som muligens kan gi størst logistikkutfordringer. Det er mange faktorer som må tas hensyn til i en vurdering av hvilke forslag som gir størst logistikkutfordringer. Både Guovssahas mánáidgárdi og Sjømannbyen barnehage ved basen Mearranásti/Sjøstjerne har Tromsø kommune som opptaksområde og prioriterer samiske barn fra hele kommunen. Som vedlegg 2 viser så bor barna spredt med hovedvekt på Tromsøya. Hvilke logistikkutfordringer som kan oppstå vil være svært forskjellig fra familie til familie. Dette er også noe som vil forandre seg fra år til år. Kartleggingen viser at halvparten av familiene med barn i Guovssahas mánáidgárdi også har barn på Prestvannet skole. 6 av disse bor i område Prestvannet sør og Prestvannet nord – de øvrige bor i andre bydeler.

Utfordringsbilde for det samiske barnehagetilbudet i Tromsø skissert i kst. sak 74/23 *Det fremtidige samiskspråklige barnehagetilbudet i Tromsø*, er fremdeles like aktuell. Det er rekrutteringsutfordringer til stillinger i samisk barnehagetilbud, og per dags dato står tre stillinger ubesatt i Guovssahas mánáidgárdi, samt basen Mearranásti/Sjøstjerne ved Sjømannsbyen har fått to oppsigelser. Gitt dagens utfordringsbilde anbefaler Kommunedirektøren at tidligere foreslått vedtak om å omgjøre Sjømannbyen barnehage til samisk barnehage opprettholdes. En slik samlokalisering vil gi et mer robust barnehagetilbud. Ved å benytte Sjømannsbyen barnehage bruker kommunen ledig kapasitet i eksisterende barnehage i tråd med tiltakspunktene i vedtatt barnehagebehovsplan.

Samlokaliseringen i Sjømannsbyen kan mulig sees på som en eventuell midlertidig løsning i påvente av et samlet samisk opplæringscenter i Tromsø, eller i påvente av en nærmere utredning av andre aktuelle tomter som er nevnt denne saken.

Konklusjon

Kommunedirektøren vurderer at dagens festetomt, Prestvannvegen 44, er for liten til en 3-avdelings barnehage. Kommunedirektøren anbefaler at det ikke bygges ut på nåværende tomt.

Arealformålsområde o_T108 – Soltun er i dag spesifikt tiltenkt barnehageformål og kan egne seg til samisk barnehage. Dette innebærer tomteervervelse og nybygg. Det er knyttet usikkerhet til kvalitet på lokalene i gamle Åsgård barnehage, samt om Storskogåsen barnehage sine lokaler vil bli ledig. Evt. leiekostnader og utbedringskostnader må påregnes.

Tomten ved Prestvannvegen 7 ligger i nær tilknytning til Prestvannet skole og egner seg både til barnehage- og skoleformål. Tomten vil muligens gi de beste forutsetningene og rammene for utvikling av en ny barnehage i tilknytning til skolen - som et mulig felles samisk opplæringscenter i Tromsø kommune. Alternativet må, dersom det blir aktuelt, utredes ytterligere.

Kommunedirektøren vurderer at Bymyra barnehage og Workinnmarka barnehage ikke er aktuelle i denne saken da det er behov for å opprettholde dagens kapasitet i disse områdene.

Kommunedirektøren anbefaler å samle det samiske barnehagetilbudet i Guovssahas mánáidgárdi og Sjømannsbyen barnehagen ved basen Mearranásti/Sjøstjerne til ett tilbud i Sjømannsbyen barnehage slik det er beskrevet i kst. sak 74/23.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

- Vedlegg 1 - Avslag på forespørsel om erverv av areal tilliggende til Guovssahas manaidgardi - gnr.bnr.118 1525 - Tromsø Kommune
- Vedlegg 2 - Kartutsnitt over bosted
- Vedlegg 3 - Det fremtidige samiskspråklige barnehagetilbudet i Tromsø kommune
- Vedlegg 4 - Innspill til barnehageier vedr. fremtidens organisering av samiskspråklig..
- Vedlegg 5 - Resultat foreldreundersøkelsen
- Vedlegg 6 - Innspillsmøte med Sametinget
- Vedlegg 7 - Innspillsbrev Nasjonalt senter for samisk opplæring
- Vedlegg 8 - Innspillsbrev Samisk foreldrenettverk Tromsø
- Vedlegg 9 - Møtereferat drøftingsmøte med arbeidstakerorganisasjonene